

Zpravodaj 2014/1

Milí čtenáři,

po roce zkoumání dalších cest, jak nejlépe sdílet informace s širším okruhem našeho sdružení, jsme se vrátili zpět k vydávání Zpravodaje, jako optimálního prostředku. Novinkou však je to, že se publikace v novém kabátě stává součástí časopisu s průmyslovou tematikou, CzechIndustry.

Zatímco skalním příznivcům rozvoje a humanitární pomoci se může toto propojení zdát pochybné, mnozí podnikatelé z průmyslových oborů budou tematiku zahraniční rozvojové spolupráce (ZRS) považovat za nezajímavou.

Je proto na čase začít ukazovat význam účasti soukromého sektoru na této součásti zahraniční politiky, zejména na projektech ZRS ČR.

Zpravodaj není určen pro ideologická a politická prohlášení. Platforma podnikatelů pro zahraniční rozvojovou spolupráci vznikla z potřeb firem sdílet informace pro ně zajímavé a pro osvětové aktivity, kterými chce přitáhnout pozornost k rozvojovým zemím a možným podnikatelským aktivitám směřujícím k odstranění zdejší chudoby.

Zpravodaj svými praktickými odkazy a zprávami o činnosti členů PPZRS názorně přispěje k ujasňování souvislostí podpory podnikání a podnikatelského partnerství užitečného mezi podnikateli na obou stranách hranic ekonomicky rozdílných světů. ■

Ing. Věra Vencliková

Články

■ Souhrnná informace o projektu Platformy v roce 2013

■ Informace o udělení dotace Českou rozvojovou agenturou na nový projekt

■ Informace o konferenci v Černínském paláci

■ Pojmosloví

V této rubrice uvádíme na pravou stranu některé matoucí výrazy, které mají ve světle zásad zahraniční rozvojové spolupráce poněkud jiný význam

Expertní dobrovolnictví v ZRS

Letošním projektem chce Platforma upozornit český soukromý sektor na možnosti expertního dobrovolnictví pro podporu podnikání v rozvojových zemích. Jeho cílem je porovnat existující modely v členských zemích EU se současnými postoji rozvojové konstituce k tomuto typu dobrovolnictví. A také zahrnout akademický sektor orientovaný na rozvojová studia a zahájit debatu o veřejné podpoře dobrovolnického programu na podporu podnikání v rozvojových zemích.

Prvním krokem k odpovědnému podnikání v rozvojových zemích je podnikatelské partnerství, které může přinést užitek oběma stranám, dalším je zajištění investičního kapitálu pro konečného příjemce – podnikatele, přičemž tento kapitál je již návratný, zatímco dotace směřují do navyšování znalostní přidané hodnoty projektu. Prvky rozvojové pomoci v těchto případech jsou zahrnuty spíše v dotovaném finančním a projektovém poradenství, přenosu know-how, kapitálové a technologické spoluúčasti partnerů z rozvinuté země.

Jednou z důležitých podmínek fungování takového modelu je pro podnikatele z rozvinutých zemí eliminace významných rizik. Jedním z nejdůležitějších rizik je nespolehlivý místní partner. Proto PPZRS prosazuje podnikatelské partnerství, širší podporu rozvoje podnikání a kultivaci místního podnikatelského prostředí.

Předkládaný projekt podporuje tyto dlouhodobé cíle s předpokladem, že firemní dobrovolnictví, formou krátkodobého vyslání dobrovolníků – expertů, může přinést potřebnou pomoc rozvíjejícím se firmám v rozvojové zemi.

Specifické cíle projektu jsou:

- Upozornit český soukromý sektor na možnosti expertního dobrovolnictví pro podporu podnikání v rozvojových zemích

včetně přínosu pro místní partnery i své zaměstnance.

- Poskytnout informace o praxi expertního firemního dobrovolnictví v EU akademickému sektoru pro další využití v relevantních studijních programech.
- Zahájit spolupráci soukromého a neziskového sektoru na poli expertního dobrovolnictví a získat veřejnou podporu návrhu programu expertního dobrovolnictví pro rozvoj soukromého podnikání v prioritních rozvojových zemích ZRS ČR.
- Otevřít debatu na půdě EHSV o širší podpoře rozvoje podnikatelského prostředí v rozvojových zemích po roce 2015.

Výstupy projektu budou:

- Konference za účasti zahraničních odborníků z dobrovolnické praxe pro podporu podnikání v rozvojových zemích.
- Diskuse na dané téma v pracovní skupině EHSV pro vnější vztahy v Bruselu.
- Diskuse u kulatého stolu na téma financování programu dobrovolnictví na podporu podnikání v RZ.
- Publikace o firemním dobrovolnictví a jeho dopadech na podnikatelské partnerství v RZ.

Záměrem je přehledně zpracovat praktické zkušenosti s využíváním dobrovolníků v evropské struktuře podpory rozvoje podnikání. Výsledek porovnat s podmínkami v ČR včetně přístupu podnikatelských subjektů a jejich asociací k dobrovolnictví. Do analýzy bude zahrnut také akademický sektor a studijní programy zaměřené na vnější vztahy s rozvojovými zeměmi. Publikaci bude doplněna návrhem modelu vhodného pro české podmínky a programu podpory rozvojového podnikatelského partnerství založeného na expertním dobrovolnictví. ■

Projekt budování kapacit PPZRS v r. 2013

Stručné shrnutí

Projekt přispěl k rozšíření znalostí a schopností členských subjektů sdružení Platformy potřebných pro úspěšnou účast v akcích české zahraniční rozvojové spolupráce (ZRS). Takto získané znalosti, (či jejich ověření v případě zkušenějších zaměstnanců firem – realizátorů dodávek do rozvojových projektů) se ukazují být užitečné pro vlastní účinné působení v rozvojových projektech těch fází projektového cyklu, kterých se soukromé subjekty mohou účastnit.

Cílem bylo prohloubit znalosti v identifikaci a zvládnutí rizik při implementaci rozvojových projektů s důrazem na výběrová řízení k dodávkám do projektu, finanční řízení a kontrolu projektů ZRS, a eliminaci ztrát.

Dopady projektu budování kapacit PPZRS, díky zaměření a zvolené metodě implementace, jsou širší a budou dále udržovány konzultacemi pro členské subjekty i další externí zájemce, jejichž aktivity směřují k podnikatelskému rozvojovému partnerství v cílových zemích české ZRS. Projekt byl zároveň podpořen dalšími aktivitami Platformy, které

vhodně přenos informací doplnily. Za všechny uvedme tištěnou publikaci „Rozvojové investice se soukromým kapitálem“, která kromě jiného shrnuje postupy analýzy prostředí z hlediska eliminace implementačních rizik.

Poznatky prezentované na seminářích a diskutované v jejich průběhu přesáhly svým významem projektový záměr a vyvolaly i větší zájem podnikatelů o program rozvojově-ekonomického partnerství MZV ČR, jak dokládá nárůst přihlášek projektů v r. 2013 o téměř 90 % oproti r. 2012 s tím, že podstatný počet přihlášek byl podán členy Platformy.

Pro podporu udržitelnosti dopadů hodnoceného projektu organizátoři doporučují dále dotačně podporovat vzdělávací a osvětové akce pro soukromý sektor s orientací na rozvojové země, popřípadě financovat zpracování užitečných příruček uvádějících důležité kroky při vstupu nestátních subjektů na výrazně odlišná teritoria, zejména ta, která jsou vyjmenována v současné Koncepci ZRS ČR jako prioritní a projektové země. ■

Komplexní pohled na rozvojovou spolupráci

České podniky prý nechtějí investovat v rozvojových zemích. Dokonce tam jen vyvážet je vysoce rizikové, jak je patrné z výroční zprávy Exportní garanční a pojišťovací společnosti, a.s. (EGAP).

Platforma podnikatelů pro zahraniční rozvojovou spolupráci (PPZRS), která prosazuje oboustrannou účast soukromého sektoru v rozvojové pomoci, konstatuje, že celosvětově vynaložené náklady na rozvoj podnikatelských struktur a na prostředí k řádnému podnikání jsou vysoké, zatímco výsledky často nedosahovaly očekávané či slibované úrovně. Hledá proto cesty, jak s minimálními veřejnými prostředky a zapojením soukromého kapitálu, dosahovat přijatelnějších výsledků.

Pomoc již zavedeným a rozvíjejícím se místním firmám je poskytována za minimálních nákladů a za vysoké efektivity dosahovaných výsledků. Je založena na dobrovolné účasti expertů z vyspělé země. Zejména nizozemská a belgická varianta expertního dobrovolnictví je velmi populární v afrických zemích. Programy jsou částečně financovány z veřejných prostředků a částečně z příspěvků soukromých subjektů.

Tomuto tématu se věnovala konference o modelech podpory malého a středního

podnikání v rozvojových zemích, která byla pořádána ve spolupráci s významnými představiteli rozvojové konstituce ve velkém sále Černinského paláce Ministerstva zahraničních věcí ČR dne 23. dubna.

„Konferenci považujeme za začátek hlubší analýzy, která by měla přinést komplexní pohled na rozvojovou spolupráci mezi subjekty z rozvojové a vyspělé země,“ uvedla ředitelka pořádající organizace, Věra Venclíková. Nejde totiž jen o podnikatelské subjekty, protože specialisté pomáhají také místním univerzitám v zavádění technických studijních programů či různým občanským sdružením získávat kvalitnější kompetence.

Předsedkyně výkonného výboru Platformy podnikatelů, Dagmar Kuchtová ze Svazu průmyslu a dopravy, poukázala také na společnou snahu rozšířit dosah účinků expertní pomoci.

„Chtěli bychom, aby se podobných projektů účastnili také absolventi technických a zemědělských škol a univerzit. Znamenalo by to získání specifické zkušenosti ze zahraničí, která dnešním uchazečům o práci v organizacích zaměřených na práci v třetím světě chybí,“ uvedla. ■

Pojmosloví

B2B

Zkratka pochází z počátku elektronického obchodování. Internet umožňuje ve své komunikační podstatě vyřadit z dodavatelského řetězce zprostředkovatelské články, které do procesu nepřidávají žádnou, nebo marginální hodnotu a jejichž funkci lze nahradit například elektronickými aukcemi atp. Zkratka se objevila v poslední Koncepci ZRS ČR v souvislosti s podporou podnikání v rozvojové zemi v případech komerční návaznosti na projekty rozvojové spolupráce.

Dotace jakékoliv komerční aktivity firem z členských zemí EU jsou regulovány pravidlem de minimis http://europa.eu/legislation_summaries/competition/state_aid/l26121_cs.htm

Proto je a bude pro českou firmu vždy výhodnější spolupracovat s místním příjemcem dotace, a využít všech multiplikačních efektů, které podpora podnikání a zlepšování podnikatelského prostředí v dané rozvojové zemi přináší.

Podnikatelské partnerství

PPZRS již třetím rokem zkoumá tuto problematiku a dospěla k potvrzení zásadní myšlenky podnikatelského partnerství. Na rozdíl od pojmu ekonomické partnerství, které představovalo a může i nadále přinášet spíše vazalské vztahy mezi ekonomicky silnějším a slabším partnerem, podnikatelské partnerství lépe odpovídá mezinárodně uznávaným zásadám rozvojové spolupráce pro podporu podnikání a rozvoje místních trhů.

Rozvojová investice

Představuje investiční podnikatelský záměr

subjektu v rozvojové zemi. Partnerem mu může být (i nemusí) podnik z rozvinuté země, ale také některá z rozvojových bank (www.edfi.eu), která zajistí do projektu investiční kapitál a know-how finančního projektového řízení. Pro získání investičního kapitálu je nutná prokazatelná ekonomická udržitelnost podnikatelského záměru a jeho pozitivní dopady na ekonomický rozvoj v místě investice. V případě podnikatelského partnerství je pro firmu z rozvinuté země spoluúčast na investici příležitostí, jak vstoupit na nový trh i možnost, jak se na něm udržet. Po všechny zúčastněné je pak zásadní podmínkou úspěšnosti investiční návratnost. Ta je pečlivě zkoumána hlavním investorem již před uzavřením dohody o půjčce s hlavním nositelem projektu.

Rozvojová půjčka

V rozvojových zemích je obvykle obtížné získat investiční kapitál. Přístup k finančním zdrojům je komplikovaný a nákladný. Rozvojové banky, díky svému přístupu k řízení projektových rizik, zajišťují půjčky místnímu podnikateli i v ekonomicky rizikové zemi. Půjčky se v principu neliší od běžné komerční půjčky z hlediska transakčních nákladů a ceny na místním trhu (pokud existuje). Rozdíl je spíše v podmínkách a konzultacích poskytovaných zdarma dlužníkovi rozvojovou bankou jako věřitelem i investorem zároveň, který ve vlastním zájmu sleduje a podporuje udržitelnost projektu. Pokud je partnerem a spoluinvestorem firma z rozvinuté země, vnáší do projektu svou část investice (obvykle max. 15 %) a svou zkušenosti. Získává znalosti a vztahy svého partnera s místním trhem, což mu zjednodušuje vstup na trh. ■

Představujeme

EBRD podporuje program MunSEFF

Společnost ENVIROS působící jako projektový konzultant pro projekty Evropské banky pro obnovu a rozvoj (EBRD) na Slovensku, dosáhla počátkem roku 2014 navýšení programu MunSEFF, který financuje podporu energetické efektivity měst a obcí. Do roku 2015 je tak plánováno poskytnout prostřednictvím slovenských bank celkem 90 milionů EUR na energeticky efektivní obnovu budov a infrastruktury ve vlastnictví municipalit a bytových domů. EBRD podporuje už sedmý rok energetickou efektivnost a snižování emisí CO₂ na Slovensku. K počátku roku 2014 bylo proinvestováno prostřednictvím kreditních linek SlovSEFF (program pro financování energetické efektivity soukromých subjektů) a MunSEFF (program pro města a obce) téměř 170 milionů EUR, z nichž bylo klientům vráceno zpět více než 24 milionů EUR na grantech. ■

Kontakt: Ing. Jan Pejter, ENVIROS, s.r.o.
jan.pejter@enviros.cz

Ministerstvo zahraničních věcí
České republiky

Cílem Platformy Podnikatelů pro ZRS je:

- zvyšovat úspěšnou účast českých firem v projektech rozvojové pomoci a spolupráce
- podporovat dlouhodobé investice v rozvojových zemích s výhodnou pozicí pro české dodavatele technologií a služeb
- prosadit partnerství veřejného a soukromého sektoru v programech zahraniční rozvojové spolupráce
- Platforma hledá aktivní členy se zájmem o účast v rozvojových projektech o i práci v expertních týmech Platformy a pracovních skupinách Rady pro ZRS ČR.
- PPZRS je prostorem pro sdílení informací, nápadů, zkušeností a kontaktů

Informace o podmínkách členství:
www.ppzrs.org

Kontakt

Sekretariát PPZRS

Freyova 948/11, 190 05 Praha 9

Poštovní adresa:

Politických vězňů 1419/11, 113 42 Praha 10

Telefon: +420 225 279 403

+420 603 826 261

Fax: +420 284 686 464

e-mail: platforma@spcr.cz

Zpravodaj je určen ke zvyšování povědomí podnikatelského sektoru o politice zahraniční rozvojové spolupráce v souvislosti s politikou proexportní za účelem rozšíření všech forem podpory podnikání a investičních projektů v rozvojových zemích. Je tvořen z prostředků MZV ČR